

Raadsvraag (art. 39)	Gesteld door: PvdA
Datum	6 april 2021
Onderwerp	86-2021 70 jaar Molukkers in Nederland
Portefeuillehouder	College B&W

De fractie heeft de volgende vragen:

Geachte voorzitter,

Zondag 21 maart was het precies 70 jaar geleden dat de eerste Molukkers per boot in de Rotterdamse haven arriveerden. Het verblijf van deze inmiddels ex-KNIL-militairen en hun gezinnen in Nederland zou tijdelijk zijn, maar terugkeer naar de Molukken bleek onmogelijk gezien de politieke situatie.

Als gevolg van de soevereiniteitsoverdracht werden de Nederlandse troepen uit Indonesië gepatrieerd. Daarvan was het Regiment Speciale Troepen, een onderdeel van het KNIL, er een van. Na een bootreis van ruim 3 weken met de Georgic werden de Molukse gezinnen (en ook Indische gezinnen) opgevangen in kamp Prinsenbosch (Gilze en Rijen). Deze RST-ers werden vervolgens ondergebracht, en ook gestationeerd bij het Korps Commando Troepen in Roosendaal.

Ook werden er Molukse gezinnen ondergebracht in de buurt van Roosendaal, bijvoorbeeld in kamp Wouw. Daar verbleven tot 1965 zo een vijftig tot zestig Molukkers. Vanaf de jaren vijftig/zestig vertrokken er een aantal gezinnen naar Roosendaal, naar onder meer de Philipswijk en later de Fatimawijk.

De inmiddels zeer kleine eerste, maar ook de tweede en derde en vierde generatie maken deel uit van onze Roosendaalse samenleving. De PvdA vindt het belangrijk dat hun verhalen verteld blijven worden, als onderdeel van een gedeelde geschiedenis.

Onlangs heeft een groep burgemeesters van gemeenten met een grote Molukse gemeenschap de oproep[1] gedaan aan het nieuwe kabinet om het leed dat deze groep is aangedaan eindelijk te erkennen en deze gemeenschappen te ondersteunen. De burgemeesters stellen: "Het zou het nieuwe kabinet sieren om het bijzondere historische moment dit jaar aan te grijpen om tegenover de Nederlandse samenleving te erkennen dat de wijze van ontvangst en opvang destijds Nederland onwaardig is geweest en dat dit diepe sporen heeft nagelaten tot op de dag van vandaag."

Daarnaast vinden de burgemeesters dat er vanuit het kabinet ook meer geïnvesteerd moeten worden in de Molukse gemeenschap. Hierbij gaat het om versterking van de Molukse identiteit, cultuur en geschiedenis, maar ook indien nodig om versterking en ondersteuning op sociaal en economisch gebied. Daarbij valt te denken aan projecten om de Molukse geschiedenis in het onderwijs in te passen, meer aandacht voor Molukse ouderen, het versterken van jongerenwerk in de wijken en tentoonstellingen en projecten om de Molukse cultuur levend te houden.

Uit gesprekken met leden van de Roosendaalse Molukse gemeenschap horen wij dat erkenning van de Nederlandse regering veel voor hen zou betekenen. Daarnaast leeft in Roosendaal de vraag of – net als bijvoorbeeld in andere gemeenten[2] – de gemeente wil onderzoeken of een beschermde historische status te verlenen is aan de begraafplaatsen van Molukse KNIL-militairen.

Daarom stelt de PvdA de volgende vragen:

[1] <https://nos.nl/artikel/2373421-oproep-burgemeesters-voor-erkenning-leed-molukkers.html>

[2] <https://www.gelderlander.nl/tiel/primeur-in-tiel-historische-bescherming-voor-graven-van-molukse-knil-militairen~abdb4fa3>

1. Kent de burgemeester de oproep van de burgemeesters aan het nieuwe kabinet en is de burgemeester bereid om ook zijn handtekening te zetten onder die oproep?
2. Is het college bereid om in contact te treden met leden van de Molukse gemeenschap om te onderzoeken of het mogelijk is om net als in andere gemeenten, begraafplaatsen van Molukse KNIL-militairen in Roosendaal een beschermde historische status te verlenen?

Alvast dank voor uw antwoorden,

Terima Kasih,

Michael Yap, PvdA

Wij beantwoorden de vraag als volgt:

1. Ja, ik ken deze oproep en kan u melden dat ik op maandag 29 maart jl. de initiatiefgroep Molukse gemeenschap heb laten weten dat ik mij aansluit bij hun initiatief en als (mede) ondertekenaar genoemd wil worden onder de betreffende brief (zie bijlage: brief aan Minister-President).
2. Ja, ik wil graag een open dialoog aan gaan met leden van de Molukse gemeenschap om samen met hen te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om recht te doen aan de status en geschiedenis van de Molukse gemeenschap in Roosendaal.

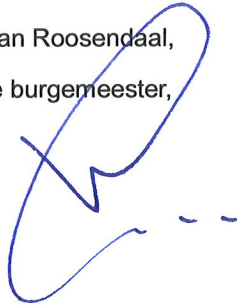
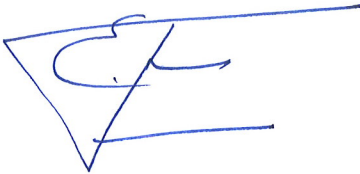
Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Roosendaal,

De secretaris,

De burgemeester,

Zijne Excellentie Minister-president
de heer M. Rutte
Ministerie van Algemene Zaken
Postbus 20001
2500 EA DEN HAAG

Onderwerp : Burgemeesters Molukkenbrief Datum : 8 april 2021

Zijne Excellentie Minister-president, Hooggeachte heer Rutte,

Zondag 21 maart jl. publiceerden burgemeesters een brief waarin zij het nieuwe kabinet opriepen om het leed dat de Molukkers 70 jaar geleden is aangedaan te erkennen. Op die dag, 21 maart 2021, was het 70 jaar geleden dat de eerste Molukkers (voornamelijk KNIL-militairen en hun gezinnen) in Nederland aankwamen voor een tijdelijk verblijf van maximaal zes maanden.

21 maart 1951 arriveerde het eerste schip in Rotterdam. 21 juni 1951 voer het laatste schip met Molukkers de haven binnen.

Het betrof geen vluchtelingen, asielzoekers of migranten, maar loyale militairen die in het Nederlandse leger hadden gediend. Zij kwamen met hun gezinnen. De militairen hadden niet alleen gediend, maar ook gevochten uit naam van onze koningin.

Desalniettemin werd deze groep mensen niet met alle eerboden ontvangen in Nederland. Van een warm bad vol dankbaarheid was geen sprake. Het werd een ijskoude douche. De Molukkers werden weggestopt in kampen die kort daarvoor nog door de Duitse bezetter waren gebruikt. De strijders voor de Nederlandse belangen werden zelfs ontslagen uit het leger. Van een snelle terugkeer was helemaal geen sprake meer. Er was veel leed, onbegrip en woede. Deze littekens zijn tot op de dag van vandaag nog voelbaar in de Molukse gemeenschap.

Wij, als burgemeesters, die zich verbonden voelen met de Molukse gemeenschap, menen dat het hoog tijd is voor een betekenisvolle stap.

Wij vragen u, als Minister-President, het bijzondere historische moment, dit jaar aan te grijpen om te erkennen dat de wijze van ontvangst en opvang destijds Nederland onwaardig is geweest en dat dit diepe sporen heeft nagelaten, tot op de dag van vandaag.

De erkenning van deze situatie is van groot belang, omdat de onvrede ertoe leidt dat velen binnen de Molukse gemeenschap ook nu nog moeilijk naar de toekomst kunnen kijken. Zeker bij de jongste generaties zal een dergelijk gebaar veel pijn weghalen. 21 juni a.s. zou een prachtige datum zijn om een dergelijk gebaar te maken.

In aanvulling hierop zal er ook meer geïnvesteerd moeten worden (onder andere via gemeenten met Molukse wijken) in de Molukse gemeenschap. Hierbij gaat het wat ons betreft om versterking van de Molukse identiteit, cultuur en geschiedenis, maar ook om versterking en ondersteuning op sociaal en economisch gebied.

Ook pleiten wij ervoor dat er weer een landelijk overleg komt met de Molukse gemeenschap om de achterdocht jegens de overheid te verkleinen.

Molukkers in Nederland hebben een grote verbondenheid met elkaar. Dat blijkt ook wel uit de diverse Molukse wijken en de wijze waarop Molukkers zich verbinden binnen gemeenten waar geen Molukse wijken zijn. Aan de andere kant zien we Molukkers in alle geledingen van de Nederlandse samenleving die er in slagen hun toekomst vorm te geven.

Er is ook een groot aantal rolmodellen. Molukse mannen en vrouwen, jongens en meisjes, die boven zichzelf zijn uitgestegen en een voorbeeldfunctie vervullen. Het prachtige, onlangs uitgebrachte boek 'Role Models, 70 Molukse succesverhalen' is daar het bewijs van.

Er is sprake van een enorme veerkracht. Men verstaat de evenwichtskunst tussen respect en aandacht voor de eigen geschiedenis en het vooruitkijken naar de toekomst in Nederland.

Er zullen dus van alle kanten stappen moeten worden gezet. Vanuit de Nederlandse samenleving en overheid een erkenning van het leed dat is aangedaan. Aan de andere kant moet er worden gekeken naar de toekomst. Want zoals het boek Role Models beschrijft: 'Je kan niet hopen op een beter verleden, maar wel bouwen aan een hoopvolle toekomst.'

Laten we dát doen. Na de erkenning van het aangedane leed uit het verleden kunnen we door met de toekomst. Wij, als burgemeesters, zijn trots op de Molukse gemeenschappen in vele Nederlandse gemeenten.

We zien uit naar de samenwerking en een mooie toekomst en hopen op een mooi gebaar van u.

Met hoogachting,

Sjors Fröhlich, burgemeester Vijfheerenlanden

Gerdo van Grootheest, burgemeester Culemborg

Martijn Vroom, burgemeester Krimpen aan den IJssel

Victor Molkenboer, burgemeester Woerden

Han Weber, burgemeester Zuidplas

Anton Stapelkamp, burgemeester Aalten

Arjen Gerritsen, burgemeester Almelo

Liesbeth Spies, burgemeester Alphen aan den Rijn

Lucas Bolsius, burgemeester Amersfoort
Ton Heerts, burgemeester Apeldoorn
Marco Out, burgemeester Assen
Jan Luteijn, burgemeester Barneveld
Manon Pelzer, burgemeester Bergen Limburg
Peter Rehwinkel, burgemeester Bergen Noord-Holland
Marieke Moorman, burgemeester Bernheze
Paul Depla, burgemeester Breda
Gregor Rensen, burgemeester Brielle
Marianne Besselink, burgemeester Bronckhorst
Peter Oskam, burgemeester Capelle aan den IJssel
Wim Hillenaar, burgemeester Cuijk
Fred Veenstra, burgemeester De Fryske Marren
Roger de Groot, burgemeester De Wolden
Marja van Bijsterveldt, burgemeester Delft
Greet Buter, burgemeester Deurne
Ron Koning, burgemeester Deventer
Loes van der Meijs, burgemeester Doesburg
Marina Starmans-Gelijns, burgemeester Dongen
Gert de Kok, burgemeester Drimmelen
Jos Hessels, burgemeester Echt-Susteren
René Verhulst, burgemeester Ede
Gerard Beukema, burgemeester Eemsdelta
Tom Horn, burgemeester Epe
Michiel van Veen, burgemeester Gemert-Bakel
Hans Teunissen, burgemeester Gennep
Han ter Heegde, burgemeester Gooise Meren
Harm-Jan van Schaik, burgemeester Harderwijk
Marleen Sanderse, burgemeester Hattem
Jan Willem Wiggers, burgemeester Heerde
Tjeerd van der Zwan, burgemeester Heereveen
Paul Verhoeven, burgemeester Heeze-Leende
Anneke Raven, burgemeester Hellendoorn
Elly Blanksma-van den Heuvel, burgemeester Helmond
Henk Jan Bolding, burgemeester Het Hogeland
Arie van Erk, burgemeester Hillegom
Bram van Hemmen, burgemeester Hoekse Waard
Rian van Dam, burgemeester Hollands Kroon
Karel Loohuis, burgemeester Hoogeveen

Gilbert Isabella, burgemeester Houten
Niek Meijer, burgemeester Huizen
Roel Cazemier, burgemeester Krimpenerwaard
Dennis Straat, burgemeester Landsmeer
Henry Meijdam, burgemeester Lelystad
Désirée Schmalschläger, burgemeester Leudal
Nelly Kalfs, burgemeester Lingewaard
Sebastiaan van 't Erve, burgemeester Lochem
Annemarie Penn-te Strake, burgemeester Maastricht
Mieke Damsma, burgemeester Midden-Drenthe
Adriaan Hoogendoorn, burgemeester Midden-Groningen
Peter de Baat, burgemeester Montferland
Petra van Hartskamp, burgemeester Montfoort
Klaas Smid, burgemeester Noordenveld
Hans Janssen, burgemeester Oisterwijk
Cora-Yfke Sikkema, burgemeester Oldambt
Annette Bronsvoot, burgemeester Oost Gelre
Harry Oosterman, burgemeester Ooststellingwerf
Otwin van Dijk, burgemeester Oude IJsselstreek
Patricia Hoytink-Roubos, burgemeester Overbetuwe
Aart-Jan Moerkerke, burgemeester Papendrecht
Anny Attema, burgemeester Ridderkerk
Arco Hofland, burgemeester Rijssen-Holten
Klaas Smid, burgemeester Roden
Han van Midden, burgemeester Roosendaal
Cor Lamers, burgemeester Schiedam
Jack Mikkers, burgemeester 's-Hertogenbosch
Marcel Fränzel, burgemeester Sint Anthonis
Han Looijen, burgemeester Sint-Michiëlsgestel
Hans Verheijen, burgemeester Sittard-Geleen
Jan Rijpstra, burgemeester Smalingerland
Gerrit Jan Kok, burgemeester Staphorst
Ruud van den Belt, burgemeester Steenbergen
Rob Bats, burgemeester Steenwijkerland
Ab Reinders, burgemeester Stichtse Vecht
Michiel Uitdehaag, burgemeester Texel
Hans Beenakker, burgemeester Tiel
Theo Weterings, burgemeester Tilburg

Rob van der Zwaag, burgemeester Veere
Luc Winants, burgemeester Venray
Bas van den Tillaar, burgemeester Vlissingen
Jos Penninx, burgemeester Voorst
Roderick van de Mortel, burgemeester Vught
Nol Kleijngeld, burgemeester Waalwijk
Servaas Stoop, burgemeester West Betuwe
Ard van der Tuuk, burgemeester Westerkwartier
Doret Tichelaar-van Oene, burgemeester Wierden
Iris Meerts, burgemeester Wijk bij Duurstede
Joris Bengevoerd, burgemeester Winterswijk
Jan Hamming, burgemeester Zaanstad
Gerrit Jan Gorter, burgemeester Zeewolde
Lucien van Riswijk, burgemeester Zevenaar
Peter Snijders, burgemeester Zwolle